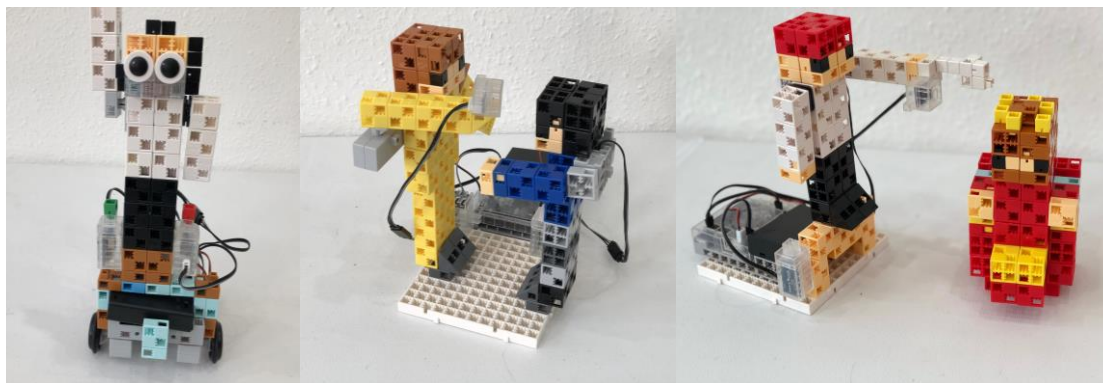

Magyar regék és mondák

Mondák a honfoglalás és a kalandozások koráról

1. OLVASSÁTOTK EL A MONDÁKAT!

2.A SZÖVEGEK ELOLVASÁSA UTÁN GYŰJTSÉTEK ÖSSZE, HOGY

- Kik a szereplők? Hogy néznek ki?
- Hogyan mozognak a valóságban? Milyen esemény játszódik le közöttük?
- Hogyan tudnátok a mozgásukat robotokkal visszaadni?
- Milyen érzékelőkre lehet szükség?

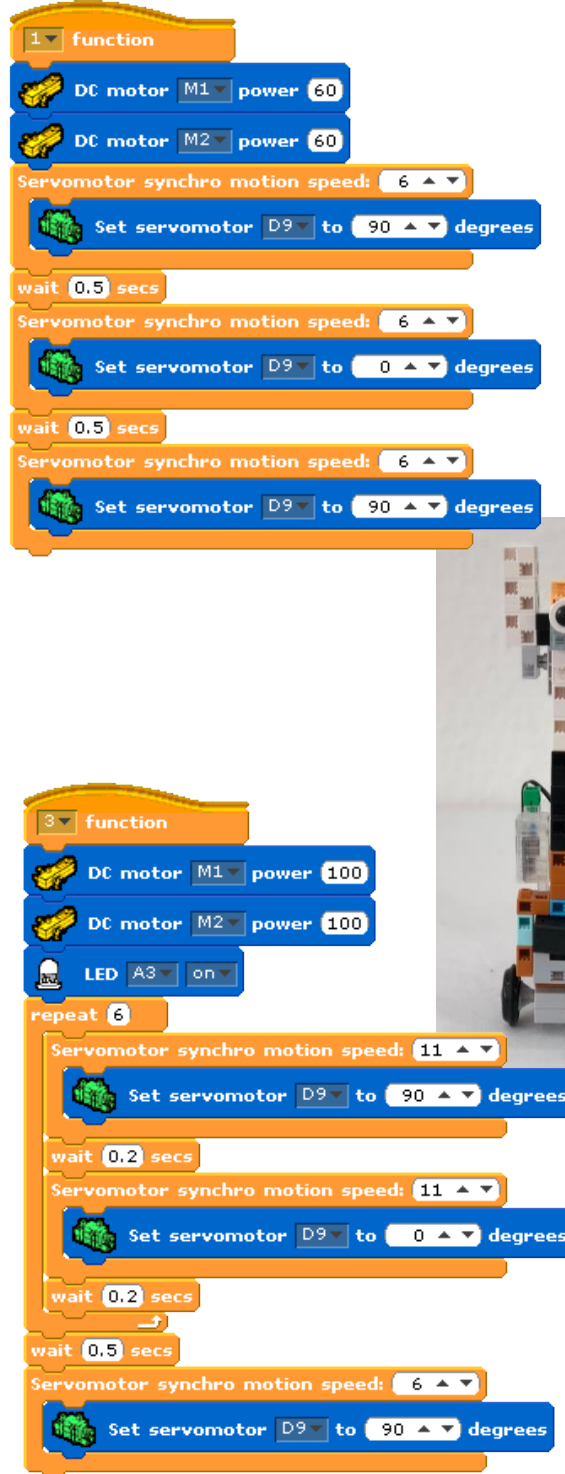
3.AZ EGYES ROBOTOK ELKÉSZÍTÉSE UTÁN

- Az egyes jeleneteket fűzzétek össze egy jelenetsorral!
- A robotok segítségével játsszátok el az olvasottakat!
- Működjete együtt a többi csapattal!

PERESZKA FUTÁSA

- Építsétek meg a kapzsi Pereszkrét a leírás szerint! Ügyeljetek a testalkatára is!
- Programozzátok meg úgy, hogy a szövegben leírtaknak megfelelően viselkedjen! Igyekeztek a kifáradását is érzékeltetni!

EGY LEHETSÉGES PROGRAMJA

• OLVASSÁTOK EL A PERESZKA FUTÁSA C. MONDÁT!

Abban az időben, mikor Árpád fejedelem a hazát kereső magyarokkal eljutott a Tisza partjáiig, a Tisza még nem volt olyan jámbor folyó, mint amilyen ma. Most már, hogy a tudós vízi mérnökök összevissza méricskéltek, töltések közé szorították, hol meglassították, hol meggyorsították, most már olyan kényelmesen ballag a Tisza, mint valami öregember.

Akkor még, ezer esztendővel ezelőtt, rakoncátlan folyó volt. Néhol úgy kicsapott a medréből, hogy a közepéig se lehetett látni a szélétől. Máshol meg úgy összeszorult, hogy a tót pásztorgyerekek parittyá nélkül is áthajították a gömbölyű kavicsokat egyik partról a másikra. (Mert a tótok lakták akkor a Duna-Tisza síkját.) Hanem ahol keskeny volt, ott kipótolta mélységben. Olyan örvényeket vetett, hogy az is elszedült, aki messziről nézte.

Árpád tábora éppen ezért már a harmadik napja türelmetlenkedett Alpárnál a Tisza-parton. Csónak nem volt annyi, hogy átvihesse a töméntelen sokaságot, lovastul átúszni pedig nem lehetett az örvények sötét torkán keresztül. Gázlót meg nem találtak, olyan sekély vizet, amit átlábolhatnának a lovak.

Árpád vezér kedvetlenül töprenkedett a sátrában, mikor az emberei két tót parasztot vittek elébe. Az egyik fehér hajú, dacos nézésű öregember volt, a másik hosszú nyakú, hosszú lábú, alázatos legény. Ott fogták el őket valahol a Tisza partján.

- Emberek - mondta nekik Árpád -, melyiktek tudna valami alkalmas gázlót a Tiszán, ahol átmehetnénk a másik partra a népemmel? Aki kisegít a bajból, annak akármilyen kívánságát megadom.

Az öreg tót összeszorította a száját, csak a fejével integetett, hogy ő azt se tudja, mit kérdeznek tőle. Hanem a hosszú lábú térdre borult Árpád előtt.

- Uram, hatalmas fejedelem, átvezetlek én minden népestül, úgy, hogy még a leghitványabb csikónak sem esik baja.

A fehér hajú öregember kékült-zöldült dühében.

- Ne higgyetek Pereszkának, magyarok! Szellő a hite, pénz a mindene ennek a nyomorultnak!

Árpádnak tetszett az öregember bátorsága, szabadon is bocsátotta minden bántás nélkül. Még lovat is adatott neki, hogy gyorsabban menekülhessen, mert olyan veszedelem lesz itt, amelyet még nem értek a tótok.

El is indult az öreg, de még futtában is azt kiabálta vissza:

- Hej, Pereszka, Pereszka, akkor is verjen meg az Isten, mikor meg akar áldani!

Pereszka csak mosolygott, s nekiindult a Tisza gázlójának. Nyomában a magyar tábor. Alkonyatra már a túlsó parton voltak, másnap délre már az alpári csatának is vége volt.

Úgy szétszórták a magyarok Zalán király tótjait, bolgárjait, mint a szél a polyvát.

Mindjárt a csata után odaállt Pereszka Árpád elé.

- Az ígéret szép szó, nagy fejedelem! Kérem a jutalmam.

- Beszélj!

- Minden ivadékomat szeretném boldoggá tenni, uram. Pénz elfogy, föld megmarad. Adj nekem annyi földet, amennyit naplementig be bírok szaladni.

- Amit mondtam, állom. Kezdheted, Pereszka!

A hosszú nyakú nem kérette magát. Nagyot fohászkodott, és elkezdett szaladni, keresztül a véres csatamezőn. Nem is futott: repült, mint a kilőtt nyíl. Nemsokára eltűnt szem elől.

A magyarok fejcsóválva mondogatták Árpádnak:

- Estélig fél országot beszalad a gólyalábával. A mai csatában Pereszkának lesz a legtöbb nyeresége.

Mire a nap áldozóban volt, akkorra visszafelé futott már Pereszka. Nem volt már akkor semmi emberi formája a telhetetlennek. Az arca mint a főtt rák, még a szeme fehérje is véres volt a kimerültségtől. A szája akkorára tátva, hogy majd elnyelte a fejét, mégiscsak az orrán keresztül bírt még egy kis lélegzetet venni. Egész teste remegett, mint az agyonnyargalt lóé, de azért nem állt meg, mert a napnak egy keskeny karaja még a föld színe fölött piroslott.

A magyarok integettek, kiabáltak neki:

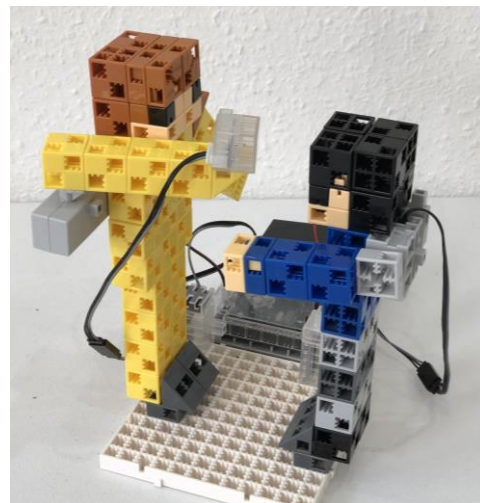
- Elég lesz már, te boldogtalan!

De akkor már se hallott, se látott. Mikor a nap utolsó csíkja is lecsúszott az égről, akkorra Pereszka is megállt, de úgy, hogy meg se mozdult többé. Holtan bukott Árpád lábához, megölte a fáradtság és a kapzsiság.

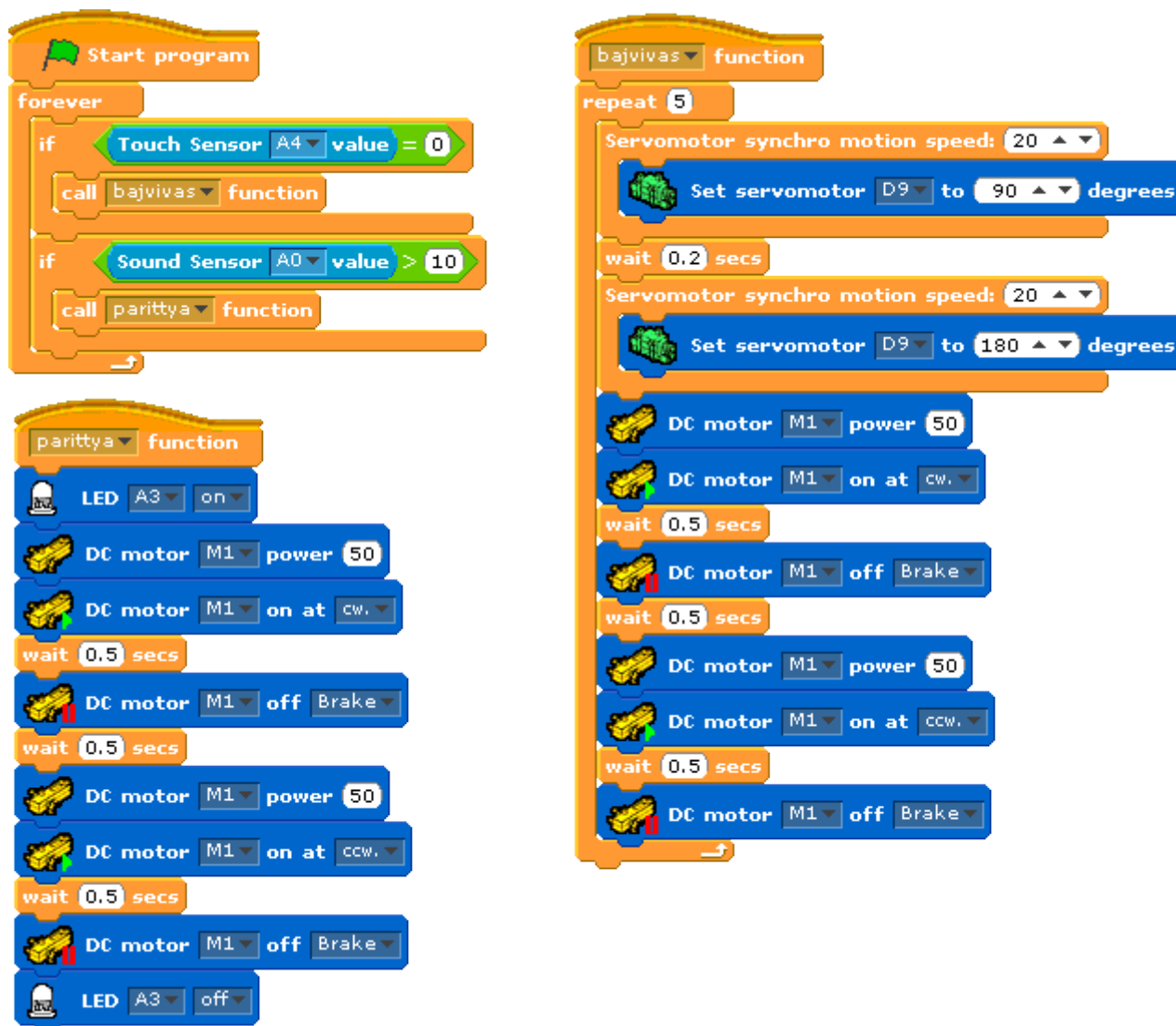
Alpár búzatermő mezőin egy nagy darab földnek még ma is az a neve: Pereszka futása.

BOTOND

- Építsétek meg Botondot és a német lovagot a leírás szerint! Ügyeljetek a „korhű viseletre” is!
- Programozzátok meg úgy, hogy a szövegben leírtaknak megfelelően viselkedjenek!
- A programot úgy írójátok meg, hogy a robotok teljesen automatikusan működjenek!

EGY LEHETSÉGES PROGRAMJA

• OLVASSÁTOK EL A BOTONDRÓL SZÓLÓ MONDÁT!

Mikor a magyarok Árpád vezérlete alatt elfoglalták az országot, nem telepedtek le mindjárt végképp. Ellátogattak a szomszéd országokba zsákmányt szerezni. Így egyszer a görög császár fővárosához jutottak el.

Megijedt a görög császár a magyar sereg láttára. Elzáratta a városnak mind a hét kapuját, hogy a magyarok be ne mehessenek. Azután követeket küldött a magyar vezérhez. Azt üzenté, hogy ne ontsák egymás vérért, kár volna a görögért is, a magyarért is, inkább álljon ki a görögök részéről is egy vitéz, a magyarok részéről is egy vitéz bajvívásra. Ha a görög győz, a magyarok szépen menjenek vissza hazájukba; ha a magyaré lesz a győzelem, a görög nagy adót fizet a magyaroknak.

– Jól van – mondotta a magyarok vezére –, hát csak jöjjön az a vitéz!

Elmennek a követek, s egy óra sem telt bele, jó ki a vár kapuján egy rengeteg nagy óriás, a két karját összefonva megáll a magyarok előtt s mondja nagy büszkén:

– Hadd lám, ki mer kiállani velem! De egyszerre kettő jöjjön, eggyel nem is kezdek!

Összenéztek a magyarok, szikrázott a szemük a haragtól, s egyszerre száz is kiáltotta:

„Én is kiállok! Én is!”

A legserényebb azonban Botond volt köztük, egy köpcös, tagbaszakadt ember, aki egy szempillantásra kivált a seregből, s elébe állott a görög vitéznek.

Mondta neki:

– Hallgass ide, görög óriás, Botond az én nevem! A legkisebb vitéz a magyarok közt.

S amikor ezt mondotta, megforgatta a buzogányát, s úgy vágta a vár vaskapujához, hogy az egyszeribe kettéreccsent. Akkora lyuk lett a kapun, hogy egy kis gyermek ki- s besétálhatott rajta.

– No, no – ingerkedett az óriás –, kár volt eldobnod azt a buzogányt!

– Nem kell nekem sem buzogány, sem kard – mondotta Botond, s üres kézzel ment a görögnek. Egyszer jobbra lódította, aztán balra. Akkor felkapta, megkeringette a levegőben, s úgy a földhöz teremtette, hogy ha hét lelke lett volna, az is mind kiszaladt volna belőle.

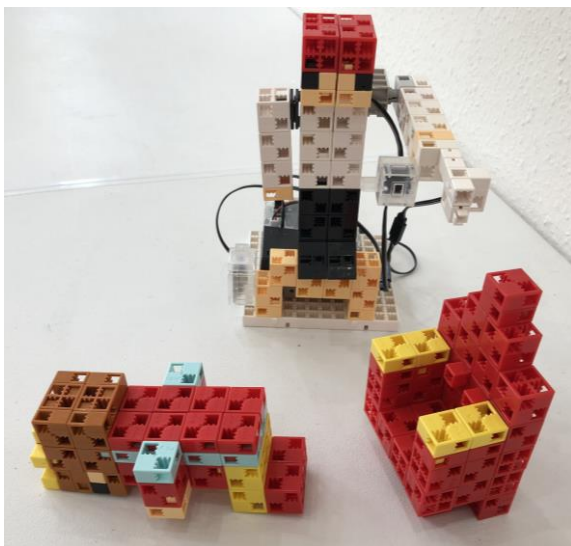
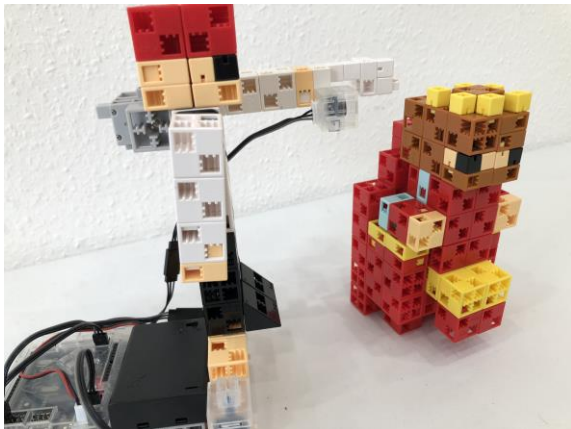
De bezzeg szégyellte ezt a csúfságot a görög császár! Ott ült a vár fokán egész házanépével, s szentül hitték, hogy az óriás legyőzi akármelyik magyart. S lám, a legkisebbet sem tudta legyőzni.

Szégyenszemre visszatakarodtak a palotába, s a császár akkora adót fizetett, amekkorát kívántak a magyarok, csak hogy békességben hagyják őket.

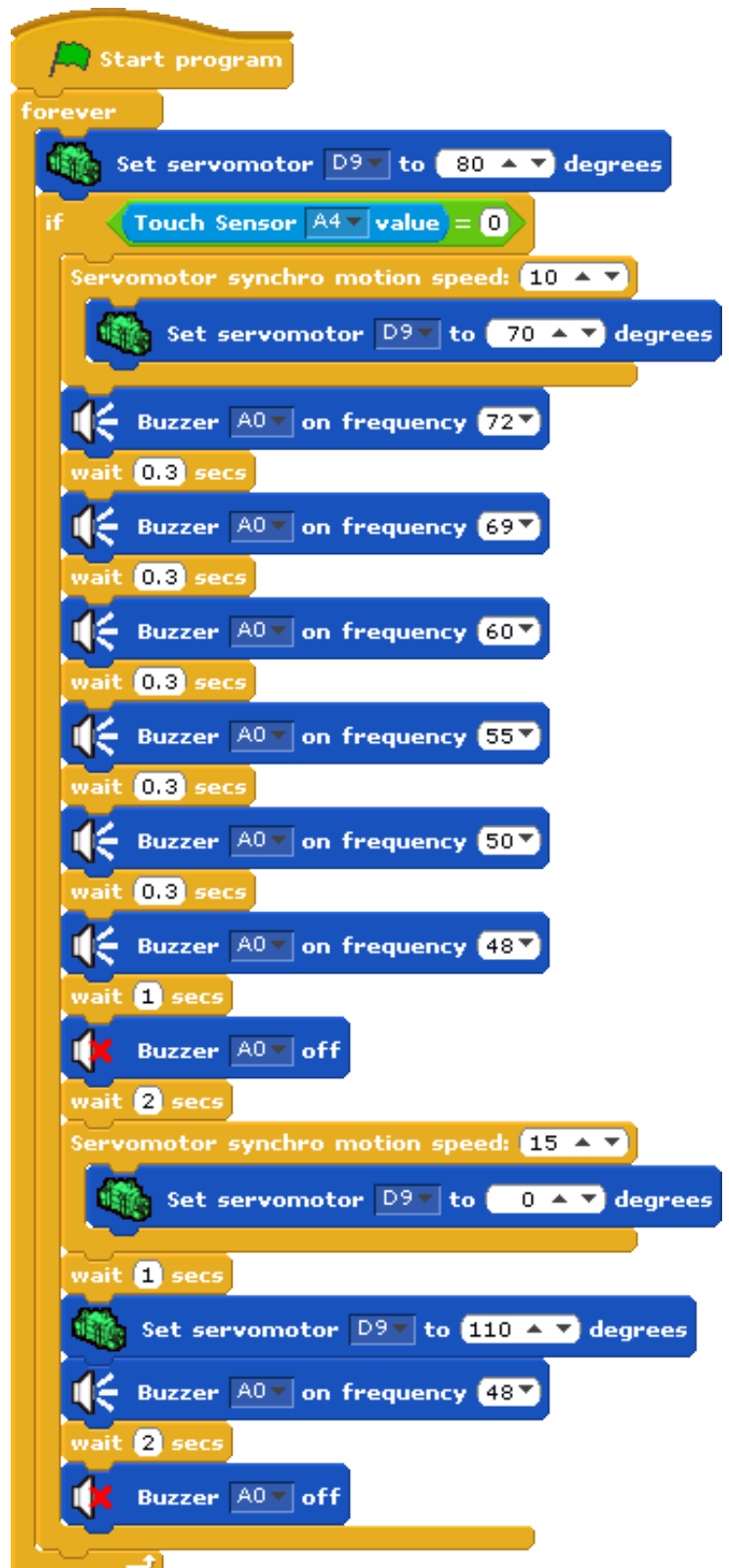
(Benedek Elek)

LEHEL KÜRTJE

- Építsétek meg Lehelt és a német császárt a leírás szerint! Ügyeljetek a „korhű viseletre” is!
- Programozzátok meg úgy, hogy a szövegben leírtaknak megfelelően viselkedjenek!
- A programot úgy íjátok meg, hogy a bajvívást nyomógombokkal tudjátok irányítani!

EGY LEHETSÉGES PROGRAMJA

• OLVASSÁTOK EL A LEHEL KÜRTJE C. MONDÁT!

Jászberényben ma is lehet látni azt a híres kürtöt, amelynek elefántcsont részén csaták alakjai láthatók.

E kürt története igen érdekes. Lehel vezér magával hordta minden csatájában, s ha megfújta, mérföldekre elhangzott zengése.

Az augsburgi gyászos ütközetben, midőn a rend már felbomlott a magyar vitézek között, nem volt ideje Lehel vezérnek, hogy kürtjétől búcsút vegyen. Lovát leszúrták, és a paripája alá került hős kezéből kicsavarták a kardot. Fogva vitték a győztes Konrád német császár elé őt és társait. A császár halálra ítélte a foglyokat.

Nem fájt Lehelnek az ítélet. Érezte, hogy megérdemelte. Nem azért, mert csatát kezdett, hanem azért, mert elvesztette. Azt kérte utolsó percében, hogy hadd fújhassa meg még egyszer a kürtjét, elválaszthatatlan hű barátját, akit nagyon szeretett. Hadd fújja el rajta a halotti énekét. Odaadták neki. Belefújt utoljára. Hangzott hosszan, hangzott messze a búbanatos dal. A távoli bércek szomorúan zúgták vissza a hangját.

Maguk a poroszlók is elragadtatva hallgatták a hőst. E pillanatban Lehel kiszökött közülük Konrád elé, s úgy sújtotta fejbe a nehéz kürttel, hogy egyetlen csapás alatt a császár holtan rogyott össze.

– Te fogsz előttem menni, és szolgám leszel a másvilágon! – mondta Lehel.

Így ment a vesztőhelyre.

Máig is látszik még egy nagy törés csorbája Lehel kürtjén.

(Jókai Mór nyomán)